

Véget ért-e a második világháború?

Tegnap, éppen a magyarság gyásznapiján lépett hatályba a kollektív bűnösséget megerősítő vagyonvisszaszármaztatási törvény. A köztársasági elnök gondolkodás nélkül írta alá a jogszabályt. Még azt sem mondhatjuk, hogy hosszas mérlegelés után tette ezt, hiszen csupán 2 nappal a törvény parlamenti elfogadását követően aláírta és kihirdette.

Az mindenki számára ismeretes, hogy a kollektív bűnösség nem egyeztethető össze az európai értékrenddel, de az sem mellékes, hogy az immár aláírt és hatályba lépett jogszabály legalább 3 jogelvét sérti a szerbiai Alkotmánynak is. Ezek a diszkrimináció tilalma, az ártatlanság véelme, valamint a tisztességes tárgyaláshoz fűződő jog. Az már csak „apróság”, hogy a törvény általunk kétségbe vont rendelkezése összeütközésben van a hatályos, 5 éve alkalmazott rehabilitálásról szóló törvénnyel is.

A Demokrata Párt elnöke tehát nem lát problémát abban, hogy gyakorlatilag háborús bűnösnek számít minden olyan polgár, aki akár egy napot is valamely „megszálló erő” egyenruháját viselte. Sőt az ilyen ember összes leszármazottja, örököse is. Ennek jogkövetkezménye pedig az, hogy nem kérheti vissza a generációkon át megteremtett családi vagyont. Ez olyan „európai és antifasiszta” hozzáállás.

A héten felhívott az egyik belgrádi napilap újságírója és rövid interjút kért tőlem arra vonatkozóan, hogy milyen érvekkel támasztjuk majd alá az alkotmánybírósnak benyújtandó kezdeményezésünket. Kezdetben nem igazán értette, hogy „mi is a magyarok gondja a törvénnyel”, de később azt hiszem mégis. Elmesélt egy történetet. A sajátját. A hölgy ugyanis újvidéki származású, akinek a nagypját a második világháború során besorozták a Magyar Honvédségbe. A szerb férfi (!) eleget is tett a behívónak (mi más tehetett volna? – ezt már én teszem hozzá). Néhány hónappal később megszökött a seregből és átállt a partizánokhoz. Partizánként vesztette életét a háborúban. Azt mondta a hölgy, hogy a neve föl is került egy partizán-émlékműre.

Kétségtelenül megható történet. Van azonban egy „szépséghibája”. A tegnap hatályba lépett vagyonvisszaszármaztatási törvény értelmében ennek a férfinak és az örököseinek nem jár vissza egy dinár sem. Hiába a dicső, hősi partizán-múlt, hiszen előtte „Horthy katonája volt”. A törvény értelmében pedig az, aki akár 1 napot is „a megszálló erők kötelékeiben töltött” kizárásra kerül a kárpótlási folyamatból. Ahogy az örökösei is. Hiszen automatikusan „fasiszták” voltak.

Ez a példa kitűnően szemlélteti ennek a 2011-ben meghozott törvénynek az értelmetlenségét. És hogy ez a képtelen helyzet még abszurdabb legyen: a törvény vonatkozó rendelkezése nem zárja ki a vagyonvisszaszármaztatásból a megszálló erőkkel együttműködő szerb állampolgárokat. Pl. Nedić vagy Ljotić hordáit. Nem beszélve a csetnikekről. Ők és örököseik jogosultak a kárpótlásra.

Továbbra is az a véleményem, hogy a jogszabály kollektív bűnösséget megerősítő rendelkezése napi politikai céloktól vezérelve született. A szerbiai politikusok nagy részének fejében még nem ért véget a második világháború. Továbbra is „harcolunk a fasiszták, usztasák, horthysták” ellen. Mintha az utcákon még mindig partizánok és csetnikek szaladgálnának. Pl. a Vajdasági Szociáldemokrata Liga antifasiszta sétát szervez. A Liga legfényesebb választási portékája 2011-ben az antifasiszmus. Le a kalappal!

Végezetül belinkelek 2 cikket. Az egyik arról szól, hogy a szlovéniai alkotmánybírósnak alkotmányellenesnek ítélte azt, hogy Ljubljánban Titóról elnevezett utca legyen, hiszen ez a név önkényuralmi (totalitárius) rendszert szimbolizál. Ez összeegyeztethetetlen az alkotmány szellemével – mondják a bírák. A másik újságcikkből pedig arról szerezhetünk tudomást, hogy a szerbiai középiskolás diákok olvasókönyvei semmit sem változtak a nyolcvanas évekbeliekhez képest. A diákok imádják a partizánokról és csetnikekről szóló meséket. Miroslav Krležát, az egyik legjelentősebb közép-európai író vizont kidobták a tantervből, mert horvát volt (!).

Ezek után még csodálkozunk azon, hogy pl. Szlovéniával ellentétben Szerbiában még nem ért véget a második világháború, és ránk továbbra is fasisztaként tekintenek? Nem csodálkozunk. De nem is nyugszunk bele!

Pásztor Bálint parlamenti képviselő

www.pasztorbalint.rs